GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 192. Mercurĭ, 2 (14) Septemvre. 1887.

Braşovŭ, 1 Septemvre 1887.

Cestiunea bulgară se învêrtesce într'unŭ cercŭ viţiosŭ. Érăşĭ se arată pe firmamentŭ steaua alianţei celorŭ trei împĕrăţii şi fără voiă ne aducemŭ aminte de Skiernievice când aflămŭ că împĕratulŭ Germaniei a sositŭ în Stettin, unde se aşteptă şi Ţarulŭ Alexandru III, după cum ne-au asiguratŭ chiar foile oficióse germane şi că încă în cursulŭ acestei sĕptĕmânĭ ministrulŭ nostru de esterne Kalnoky va face visita obicĭnuită de tómnă prinţului de Bismarck.

Temerile, ce se produseră când cu sosirea prinţului de Coburg în Bulgaria, nu s'au împlinitŭ. Deocamdată celŭ puţinŭ ne aflămŭ érăşĭ faţă cu o nouă stratagemă diplomatică menită de a amâna din nou soluţiunea ăfacerei bulgare pe timpŭ mai îndelungatŭ.

Rusia, precum scimŭ, a făcutŭ propunerea sĕ se trimétă în Bulgaria cu consêmţĕmêntulŭ puterilorŭ unŭ generalŭ rusŭ însoţitŭ de unŭ comisarŭ turcescŭ, ca sĕ facă amêndoi ordine în Bulgaria de nordŭ şi Rumelia orientală. S'au schimbatŭ unŭ şirŭ de note şi în cele din urmă Pórta, la stăruinţa prinţului de Bismarck, a declaratŭ, că ea e gata a primì propunerile Rusiei ca ale sale şi a le aşterne puterilorŭ, mai alesŭ după ce i s'a datŭ asigurarea, că Germania le va sprijinì.

Étă dér că s'a aflatŭ mijloculŭ de a mai amâna pe câtva timpŭ soluţiunea afacerei bulgare. Acésta amânare întră şi în programulŭ lui Bismarck şi în acela alŭ guvernului rusescŭ. Era evidentŭ, că Rusia, după ce nu-i vine la socotélă sĕ intervină în Bulgaria cu putere armată, îşĭ va da tóte silinţele spre a împedeca consolidarea interióră a Bulgariei făcêndu sĕ se amâne orĭce hotărîre positivă a puterilorŭ.

Incă şi acum sperézä cei din Petersburgŭ, că le va succede cu timpulŭ a rĕsturna regimulŭ de faţă bulgarŭ şi a aduce la putere partida lui Ţancov, care la rêndulŭ ei va fi gata a urma ordinelorŭ, ce i se vorŭ da din Petersburgŭ.

In speranţa acésta étă ce-şĭ ḍicŭ oposiţiunalii bulgarĭ: Décă noi vomŭ fi representaţĭ în massă în viitórea Sobraniă, atuncĭ prinţulŭ de Coburg, vrêndŭ a se sprijini pe partida, ce l'a adusŭ la putere, va trebui sĕ disólve camera, ér în casulŭ contrarŭ va trebui sĕ jóce după cum îi vomŭ cânta noi, majoritatea, şi va trebuì sĕ priméscă condiţiunile nóstre. Décă noi vomŭ fi la cârmă va fi indiferentŭ pentru Rusia, cine este prinţŭ.

„Atuncĭ — îşĭ gândescŭ oposiţionalii — noi vomŭ ḍice Rusiei: Cei ce au susţinutŭ influinţa vóstră suntŭ la putere. Ei stau în faţa unui prinţŭ ce face câtŭ unŭ altulŭ. A sositŭ momentulŭ de a ne înţelege. Noi păstrămŭ pe prinţulŭ şi vĕ facemŭ pe lângă dênsulŭ parte de influenţa, ce vi se cuvine ca marei nóstre liberătóre.“

Dér este mare întrebare décă alegerile vorŭ eşi după placulŭ oposiţiunei rusofile. Ministrulŭ-preşedinte actualŭ Stambulov pare a nu împărtăşi părerea acésta. Elŭ ḍise către corespondentulŭ ḍiarului „Times,“ că Bulgarii nu vorŭ suferì nicĭodată unŭ amestecŭ alŭ unei puterĭ esterne în afacerile lorŭ interióre şi adause cu multă încredere: „Toţĭ Bulgarii adevĕraţĭ suntŭ uniţĭ între sine. Trădătorii formézä o minoritate fórte neînsemnată şi îi vomŭ suprima îndată ce arŭ încerca a provoca turburărĭ!“

In curêndu se va vedé care din cele douĕ partide bulgare vorŭ remâné stăpâne pe situaţiune. Dela resultatulŭ alegerilorŭ pentru Sobraniă va depinde şi desfăşurarea ulterióră a cestiunei bulgare. Deocamdată cele trei împĕrăţii parŭ a fi mulţămite, că diplomaţilorŭ lorŭ le-a succesŭ de a mai amâna puţinŭ soluţiunea ei.

Afacerea Lucaciu.

Foile unguresci reproducŭ după „Budapesti Hirlap“ următórele tendenţióse comunicărĭ, cei se trimitŭ acestei foi din Baia de susŭ:

»In Baia de susŭ, Valachii din Sisiescĭ, carĭ lucrézä la d-na Hitter Ferencz, ameninţă, că décă pe Lucaciu nu-lŭ vorŭ elibera, vorŭ aprinde oraşulŭ“.

„Invĕţătorulŭ valahŭ din Tĕuţĭ (Totfalu) a declaratŭ în auḍulŭ mai multora, că nu se va odihni până nu va bea sânge unguréscŭ“.

»Protopopulŭ tractualŭ a datŭ ordinŭ preoţilorŭ sĕi, ca în tótă ḍiua sĕ se róge împreună cu credincioşii lorŭ în biserică pentru mântuinţa sufletéscă a martirului Lucaciu, şi preotulŭ din Tĕuţĭ, care de asemenea este renumitŭ maghiarofagŭ, nu numai că-şĭ ţine de plăcută datorinţă a observa acestŭ ordinŭ, ci continuu agitézä în mijloculŭ poporului, între care împrăştiă broşurĭ valahe, carĭ suntŭ pline cu înjurăturĭ, compuse în versurĭ, la adresa Maghiarilorŭ. Fiă-care strofă a poesiei se termină cu cuvintele: „Sĕ luămŭ arma în contra Maghiarilorŭ“ şi versulŭ acesta se cântă în drumŭ şi peste drumŭ.

O parte a preoţimei valache ţine adunărĭ secrete, mai cu sémă nóptea, ba încă şi la casa unui funcţionarŭ valachŭ dela tesaurariatŭ au ţinutŭ adunărĭ«.

Modificarea sistemului dualistŭ.

Organulŭ nobilimei croate „Agramer Tagblatt“, vorbindŭ despre modificarea sistemului dualistŭ, la care nisuescŭ în unire Croaţii şi Slovenii, ajunge la următórele conclusiunĭ:

Décă Slovenii dovedescŭ deja acum o atâtŭ de puternică nisuinţă spre independenţă şi décă Croaţii se arată atâtŭ de viu îngrijaţĭ pentru autonomia şi individualitatea lorŭ naţională, atuncĭ după tótă presupunerea acésta se va accentua încă şi mai puternicŭ atuncĭ, când cestiunea bosniacă îşĭ va afla în fine resolvarea ei naturală. Eternŭ nu póte dura provisoriulŭ bosniacŭ. Dér décă Bosnia se va anexa definitivŭ, atuncĭ numai patru casurĭ se potŭ ivi: orĭ se alipesce la jumătatea ostică a monarchiei, orĭ la cea vestică, orĭ se imparte între amândouĕ, orĭ în sfêrşitŭ se transformă pentru durată într'unŭ teritoriu administrativŭ de sine stătătorŭ. Unirea întregului teritoriu cu o jumătate a monarchiei abia se va puté face fără pedecĭ pe calea invoelei (pactului) şi după dreptŭ cu greu se va puté ea apĕra, fiindŭ că cealaltă jumătate se va provoca la jertfele sale de sânge în banĭ. Impărţirea numai aşa s'ar puté face, ca Erţegovina sĕ fiă alipită la Austria vestică, ér Bosnia la Ungaria Croaţia. Dér cu o astfelŭ de împărţire abia se va mulţumi jumĕtatea vestică, căcĭ pentru jertfele sale mai marĭ nu va voi sĕ ia partea cea mai mică. După intenţiunile politicilorŭ noştri cu programulŭ celŭ mare cea mai simplă aplanare a certei ar fi, veḍĭ bine, aceea ca nicĭ Ungaria nicĭ Austria vestică sĕ nu capete nimică, ci *sĕ se despartă Croaţia de Ungaria şi Dalmaţia de Austria şi amêndouĕ aceste ţerĭ* (Croaţia şi Dalmaţia) *sĕ se unéscă într'unŭ statŭ sudslavicŭ orĭ iliricŭ, care sub sceptrulŭ habsburgicŭ sĕ fiă pusŭ de dreptŭ pe piciorŭ egalŭ cu Ungaria.* Şi acestŭ complexŭ de ţerĭ, cam însemnatŭ, se înţelege de sine că ar esercita atuncĭ puterea sa naturală de atracţiune şi asupra ţerilorŭ slovene. Slovenii şi Croaţii stau şi aşa atâtŭ de aprópe geograficesce şi etnograficesce, încâtŭ *separarea lorŭ de acum,* după părerea politicilorŭ direcţiunei amintite, trebue sĕ se numéscă *nenaturală.* Inainte cu câţĭva anĭ era la Slovenĭ în faptă încă puţinŭ populară idea unirei cu Croaţia, fiindŭ că Slovenii sperau sĕ obţină în Reichsrathulŭ din Viena o órecare autonomiă naţională. De atuncĭ însĕ chiar ministeriulŭ Taaffe a lăsatŭ nenplinite unele dorinţe ale conducĕtorilorŭ naţionalĭ mai radicalĭ şi acésta a cârmuitŭ deja aḍĭ sperantele vecinilorŭ noştri într'altă direcţiune, şi unirea cu Croaţia are aḍĭ acolo totŭ aşa de numeroşĭ ca şi călduroşĭ aderenţĭ.

Austro-Ungaria şi Serbia.

Ḍiarulŭ sêrbescŭ din Belgradŭ „Odiek“ (Ecoulŭ), organulŭ partidei radicale, din sînulŭ căreia a eşitŭ parte din guvernulŭ de aḍĭ alŭ Serbiei, şi care dispune de mare influinţă în Serbia, polemisézä contra unui articulŭ din „Neue Freie Presse“ dela 31 Augustŭ şi ḍice:

Numita fóiă şi alte ḍiare austro-ungare au bîrfitŭ totdéuna contra statului şi a naţiunei sêrbe, şi au persecutatŭ cu o egală ură totŭ ce e sêrbescŭ, dela bordeiu până la tronŭ. »Neue Freie Presse« vré sĕ discrediteze în publicitate pe noulŭ cabinetŭ sêrbŭ, sĕ-i facă suspecte intenţiunile în cercurile competente din Viena şi sĕ agraveze situaţia cabinetului de coaliţiă, espunêndŭ ca mai favorabilă, pentru interesele Austro Ungariei, amiciţia unui guvernŭ compusŭ din progresiştĭ, decâtŭ amiciţia guvernului actualŭ, ce are cu sine totŭ poporulŭ sêrbŭ. Ar fi mai folositorŭ pentru ambele state, décă împrejurările s'ar aprecia mai justŭ. Interesele monarhiei austriace suntŭ fórte rĕu apĕrate décă ele sĕ reḍimă pe clica nesuferită a progresiştilorŭ, care nu potŭ trimete în Scupcină nicĭ pe unŭ deputatŭ, îndată ce alegerile se facŭ efectivŭ fără ingerinţe. Negreşitŭ că e necesară o amiciţiă reciprocă sinceră între cele douĕ state, dér ea póte fi întemeiată numai pe o mutuală dreptate, echitate şi lealitate. Sĕ sperămŭ că foile austro-ungare vorŭ părăsi metoda de intimidare, căcĭ prin acésta s'ar puté lesne crea tocmai ceea ce vré cineva sĕ împiedice. Dorimŭ o amiciţiă, care ţine contŭ de interesele reciproce, dér de sabiă nu ne tememŭ, căcĭ contra ei s'ar putea găsi unŭ raḍimŭ. Insĕ décă se crede, că prin ameninţărĭ se servescŭ mai bine interesele austro-ungare, decâtŭ printr'o adevĕrată înţelegere amicală, atuncĭ n'avemŭ nimicŭ contra, dér în acestŭ casŭ respingemŭ orĭce imputare, că Serbia ar fi făcutŭ imposibilă ajungerea la nişte raporturĭ bune.

Rusia şi Bulgaria.

Asupra misiunii eventuale a generalului rusescŭ Ernroth fóia guvernamentală bulgară „Swoboda“ se esprimă în următorulŭ modŭ:

„Credŭ óre într'adevĕrŭ bărbaţii de Statŭ ruşĭ, că Bulgarii suntŭ astfelŭ de animale, încâtŭ sĕ se lase a fi nimiciţĭ de unŭ Ernroth? Bulgarii suntŭ óre consideraţĭ aşa de proştĭ, că n'arŭ fi cunoscêndŭ planurile miserabile ale Rusiei şi că ei vorŭ permite aşa lesne lui Ernroth sĕ pĕtrundă în Bulgaria spre a o ruina? Se crede óre, că noi amŭ uitatŭ, cine este acestŭ domnŭ Ernroth şi ce fericire nĭ-a adusŭ odinióră ca ministru? (Ernroth a fostŭ ministru în Bulgaria în timpulŭ prinţului Alexandru de Battenberg. N. R.) Se crede óre într'adevĕrŭ, că noi ne vomŭ închina înaintea mărimii Rusiei şi vomŭ renunţa la patria nóstră? Nu, trebue sĕ scie Rusia şi tótă lumea, că causa nóstră e deja terminată şi că nu vomŭ da înapoi cu nicĭ unŭ preţŭ. Bulgarii nu se vorŭ lăsa sĕ fiă făcuţĭ încă odată sclavĭ; ei au destulă forţă şi energiă, precum şi demnitate naţională, spre a lupta pentru libertatea şi independenţa lorŭ.

Noi nu formămŭ unŭ regimentŭ de soldaţĭ ruşĭ, pe care Ţarulŭ sĕ-lŭ pótă comanda şi dresa cum voesce. Noi suntemŭ o naţiune, care are în urmă-i unŭ trecutŭ şi póte exibia o istoriă strălucită, în care stă înregistratŭ 6 Septemvre., Slivniţa, Dragomanŭ, Pirotŭ etc. Pe orĭ care comisarŭ nou rusescŭ ilŭ vomŭ tracta şi mai rĕu, decâtŭ pe satana de Kaulbars, căcĭ noi amŭ vĕḍutŭ resultatulŭ acestorŭ comisarĭ în Burgas, Slivno, Silistria şi Rusciucŭ. Pe celŭ întâiu cheiu, unde arŭ încerca sĕ debarce unŭ asemenea comisarŭ, elŭ va fi expediatŭ îndĕrĕtŭ cu ruşine şi bajocură séu va fi aruncatŭ în Dunăre. Acum n'avemŭ nevoiă sĕ primimŭ comisarĭ şi n'avemŭ trebuinţă sĕ stămŭ de vorbă cu ei. Acum avemŭ unŭ prinţŭ, unŭ capŭ alŭ statului, a cărui autoritate nu vomŭ permite în nicĭ unŭ casŭ sĕ i se submineze, căcĭ sórtea lui e strînsŭ legată de existenţa Bulgariei, de libertatea şi independenţa ei. Décă Rusia vrea sĕ între în negocierĭ, n'are decâtŭ sĕ se adreseze prinţului séu guvernului bulgarŭ. Orĭ ce altă cale ar putea duce la o rĕscólă şi noi amŭ fi siliţĭ sĕ considerămŭ de revoluţionare personagele respective.

N'avemŭ nevoiă sĕ acordămŭ Rusiei unŭ dreptŭ esceptionalŭ asupra Bulgariei. Décă Rusia are vre-unŭ dreptŭ,

acesta este numai moralŭ, ce se baséză pe recunoscinţă. Dér Rusia a perdutŭ şi acestŭ dreptŭ prin purtarea sa barbară şi prin poftele de cucerire şi decĭ în nicĭ unŭ chipŭ nu-şĭ póte impune voinţa patriei nóstre.

Singura putere, care póte revendica drepturĭ legale asupra Bulgariei, este Turcia. Agitaţiunile şi ameninţările Rusiei nu vorŭ folosi nimicŭ; vomŭ lupta până la ultima picătură de sânge pentru patria nóstră, pentru libertate şi independenţă; naţiunea nóstră nu şi-a vêndutŭ patria în împrejurărĭ mai nefavorabile, când n'aveamŭ unŭ prinţŭ, cu atâtŭ mai puţinŭ ne vomŭ pre la legaţĭ astăḑĭ spre a fi subjugaţĭ din nou. Nu şĭ sacrifică cineva aşa lesne patria, libertatea şi independinţa.«

Cestiunea bulgară.

Respunsulŭ prinţului de Bismarck la propunerea de mijlocire formulată de Pórtă în privinţa misiunei Ernroth a sositŭ Joi prin poştă, şi însărcinatulŭ de afacerĭ alŭ Germaniei remise acestŭ rĕspunsŭ ministrului afacerilorŭ streine turcescŭ cu care avŭ o lungă întreţinere. Ecă analisa acestuĭ respunsŭ:

Décă Pórta ar adresa simultanŭ propunerea ruséscă Engliterei, Austriei şi Italiei, şi décă Rusia, ca promotórea şi iniţiatórea acestei propunerĭ, arŭ comunica-o oficialŭ la aceleaşĭ puterĭ, séu chiar, décă Pórta şĭ-ar însuşi acéstă propunere ca a sa, Germania ar fi atuncĭ dispusă sĕ o accepte şi s'o recomande.

Cu tóte că acestŭ respunsŭ nu mulţumĭ pe Turcĭ, carĭ aşteptau unŭ rĕspunsŭ mai seriosŭ, circula Joi svonulŭ că Pórta înclină sĕ urmeze sfatulŭ prinţului de Bismarck. Consiliulŭ de ministri s'a întrunitŭ la Marele Vizirŭ pentru acésta, dér n'a transpiratŭ nimicŭ. Cercurile diplomatice consideră rĕspunsulŭ prinţului de Bismarck ca o neprimire fină.

Pentru a mări perplexităţile Porţei, Marele-Vizirŭ sondândŭ de curêndŭ pe d. Vulkovitch trimisulŭ bulgarŭ asupra atitudinei eventuale a Bulgariei în casŭ de învoială unanimă a puterilorŭ, în privinţa soluţiunei bulgare, acesta a reînoitŭ declaraţiunea sa, că Bulgarii s'ar opune orĭ-cărei regulărĭ vătămătóre independenţei şi libertăţei lorŭ, chiarŭ décă acéstă regulare ar întruni aderarea tuturorŭ puterilorŭ, împreună cu Turcia.

SCIRILE ḐILEI.

Din Galaţĭ se anunţă, că doi bărbaţĭ de statŭ, contele Kalnoky şi contele Desseffi, au sositŭ acolo ca sĕ studieze raporturile comerciale şi industriale din România. Se ḑice că ei suntŭ însărcinaţĭ din partea guvernului unguréscŭ cu acéstă misiune avêndu-se în vedere tractările încă pendinte referitorŭ la încheiarea convenţiei comerciale. Din Galaţĭ cei doi domnĭ s'au dusŭ la Brăila.

—x—

Drama lui Iokai »Keresd a sziv« a fostŭ refusată de intendentulŭ teatrului naţionalŭ unguréscŭ din Pesta, contele Keglevich, de a se juca pe acea scenă. Ecă cum motivéză intendentulŭ refusarea dramei într'o scrisóre adresată autorului ei: „Spunŭ sincerŭ, că nu e timpulŭ potrivitŭ a reîmprospĕta cérta austro-ungară, întru câtŭ trăesce o generaţiune gata totdéuna pentru demonstraţiune şi întru câtŭ regéză acela, la ordinulŭ căruia s'au întêmplatŭ acele lucrurĭ (ce se înfăţişéză în dramă). Nu vreau sĕ viu în posiţiune a spune regelui, décă din întêmplare ar vré sĕ vină regele în teatru, ca sĕ nu se ducă. 'Mĭ pare rĕu că nu'ţĭ pot împlini dorinţa, dér asta-i convingerea mea.« Din causa acestei refusărĭ, mai mulţĭ studenţĭ universitarĭ au anunţatŭ la poliţiă că vreu sĕ ţină o adunare, în care sĕ ia o hotărîre d'a i se face lui Jokai unŭ conductŭ cu torţe. Poliţia a permisŭ ţinerea adunărei cu observarea, ca sĕ se ţină de obiectulŭ ordinei de ḑi. Totodată poliţia a luatŭ mĕsurĭ de a împedeca demonstraţiunĭ pe strade.

—x—

Dintre reserviştii regimentului 64 de infanteriă chemaţĭ la esercitii au muritŭ în sĕptĕmâna trecută în Alba-Iulia doi, şi s'au bolnăvitŭ greu nouĕ din causa insolaţiunei (bătăii sórelui).

—x—

Urşii au începutŭ a se apropia de oraşŭ. Deja se află câte unulŭ în pădurea Cârstianului şi într'a Noului. Cu celŭ dintêiu a datŭ ochĭ vicejudele din Cârstianŭ şi o ţigancă pe pajistea de lângă şosea, cu celŭ de alŭ doilea a datŭ ochĭ o calfă de văpsitorŭ, care p'aci era sĕ-şĭ dea sufletulŭ de fuga ce a întins'o. Urşĭ ne mai trebue, după celelalte „fericirĭ" cu care ne îmbulzesce stăpânirea unguréscă!

—x—

In Cluşiu bântue difterita, deşi nu în gradŭ mare. In sĕptĕmâna trecută au căḑutŭ jertfă acestei bóle urîte 14 copii.

—x—

După cum ne spune »Cooperatorulŭ românŭ«, în ḑiua deschiderii esposiţiunei din Craiova, plecarea la biserica Madona Dudu, unde s'a oficiatŭ Tedeum, a fostŭ salutată de musica regimentului 1 de infanteriă cu „Marşulŭ Cooperatorilorŭ" compusŭ de profesorulŭ de musică Iacobŭ Mureşianu şi dedicatŭ d-lui D. C. Butculescu ca fundatorŭ alŭ Societăţii Cooperatorilorŭ şi întocmitorŭ alŭ exposiţiunilorŭ din România.

—x—

După o statistică oficială, s'au ivitŭ în Roma între 14 Augustŭ şi 4 Septemvre n. 98 casurĭ suspecte de coleră, dintre carĭ 42 cu sfĕrşitŭ mortalŭ.

—x—

Unŭ jocŭ tristŭ esecutară în sĕptĕmâna trecută într'o grădină în satulŭ Radeşŭ trei copii: unŭ băetŭ de 7, unulŭ de 11 şi o fetiţă de 4 anĭ. Copii se jucară de-a ucisulŭ porcilorŭ şi cei doi băeţĭ înjunghiară pe fetiţa. Poporaţiunea e consternată.

—x—

Reuniunea femeilorŭ române din Zĕrneşti şi jurŭ, din incidentulŭ esposiţiunei agricole, ce se ţine la 6 (18) Septemvre a. c. în Zĕrneştĭ, va aranja Duminecă în 6 (18) Septemvre a. c. în sala edificiului şcolarŭ de acolo unŭ balŭ. Damele suntŭ rugate a se presenta după posibilitate în costume naţionale. Inceputulŭ la 8 óre sera. Biletŭ de intrare 1 fl. Pentru comitetŭ: Maria N. Garoiu născ. Meţianŭ, preşedintă. NB. Suprasolvirile se primescŭ cu mulţămire şi se vorŭ chita prin jurnale.

—x—

Pentru serviciile aduse maghiarismului, ministrulŭ unguréscŭ »Trefort« a mai „pricopsitŭ" pe preoţii gr. orientalĭ Pavelŭ Monea din Streja-Chertişóra cu 80 fl., Eftyene Szigyarto (?) din Poiana (Csicso-Polyan, Solnocŭ) cu 50 fl. — Nu vorŭ fi uitaţĭ.

—x—

Composiţiunea musicală a repausatului Ciprianŭ Porumbescu, de care amintirămŭ în numĕrulŭ 184 alŭ „Gazetei" se află de vêndare aice în Braşovŭ la d-lŭ N. Ciurcu, în Sibiiu la W. Krafft, în Cluşiu la E. Demjen, în Năsĕudŭ în librăria „Concordia", în Bistriţă la A. Brucker, în Lugoşŭ la A. Auspit, în Aradŭ la Bettelheim, în Oradea-mare la O. Hugel, în Timişóra la L. Friedl, în Pesta la Roszavölgyi et Comp. şi în Viena la Spina.

Italia şi România.

Din incidentulŭ inaugurărei statuei lui Ovidiu la Constanţa, ḑiarulŭ „Riforma," organulŭ ministrului italianŭ Crispi, publică, sub titlulŭ *Progresele României*, următórele rêndurĭ:

S'a resimţitŭ aci cea mai vie satisfacţiune la cetirea discursului pe care l'amŭ publicatŭ erĭ şi prin care onor. ministru alŭ instrucţiunei publice s'a asociatŭ în numele guvernului la serbarea celebrată în România în onórea propriei naţionalităţĭ a acesteia, simbolisată prin poetulŭ, care represintă legătura intelectuală cea mai puternică dintre vechia colonă romană şi muma cea mare a latinităţei.

Monumentulŭ nu însemnéză de câtŭ unŭ curentŭ efemerŭ şi deşertŭ; dér elŭ simbolicéză încă demonstraţiunea progreselorŭ civice îndeplinite în câţĭ va anĭ de o ţéră care, acum câtva timpŭ, nu tocmai depărtatŭ, era sub o suveranitate streină şi nu europeană.

Dintre tóte statele cele micĭ din Orientŭ, România a datŭ mai bine doveḑĭ de valórea ei. Eroi ca soldaţĭ, Românii s'au arĕtatŭ abilĭ şi capabilĭ ca bărbaţĭ politicĭ şi ca administratorĭ.

Intr'o situaţiune din cele mai grele, ei au sciutŭ sĕ câştige şi sĕ garanteze ţĕrei lorŭ independenţa şi s'o aducă la prosperitate. Fără ambiţiunĭ esagerate, sciindŭ sĕ şĭ mĕsóre paşii după forţă şi după momentŭ, România a ajunsŭ sĕ-şĭ asigure într'unŭ modŭ perfectŭ existenţa ei şi dă exemplulŭ unui Statŭ înţelepţesce şi tare constituitŭ.

Priméscă dér ea salutările nóstre frăţescĭ cu augurulŭ unorŭ progrese mereu crescênde.

CUVENTŬ

de deschidere, rostitŭ prin Alimpiu Barboloviciu vicariulŭ Silvaniei şi directorulŭ despărţ. XI alŭ »Associaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ«, cu ocasiunea adunării generale a despărţ. ţinută la 4 Augustŭ în Buciumi.

Prea onorată adunare! Pre câtŭ e onórea de mare, nemeritată şi resultată nu din meritele mele, ci din încrederea multŭ preţuită a Românilorŭ selăgienĭ în neinsemnata mea persónă concentrată, carea m'a chiămatŭ în fruntea acestui despărţĕmêntŭ, pre atâtŭ e de grea şi sarcina carea incumbă sufletului şi inimei mele, resultată din misiunea sublimă a despărţĕmêntului nostru ca mandatorŭ alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, alŭ căreia scopŭ înaltŭ este regenerarea naţiunei şi mai vêrtosŭ a poporului ţĕranŭ românŭ prin cultură. Mândră, înaltă şi de mare însemnătate este posiţiunea mea în calitate de directorŭ alŭ despărţĕmêntului XI în acéstă ḑi solemnă şi sĕrbătoréscă, pentru că stândŭ faţă cu Prea Onorata adunare stau faţă cu fii unei naţiunĭ de unŭ trecutŭ gloriosŭ, dér desastruosŭ; privindŭ în feţele D-Vóstre, privescŭ în faţa şi fruntea mamei naţiunĭ române, încreţită de suferinţele seculare, brăzdată de lacremile iubirei fiilorŭ săĭ şi strălucitóre de raḑele dorului culturei şi prin acésta alŭ unui viitorŭ mai ferice. De pe feţele deschise ale D-Vóstre cetescŭ credinţa neclătită, speranţa viuă în viitorulŭ mamei naţiunĭ şi iubirea înaltă cătră acea, carea se oglindéză în ochii tuturorŭ. Decĭ datorinţa şi misiunea mea în acestŭ momentŭ solemnŭ este: a simţi, a cugeta şi a cuvênta aceea ce simţesce, cugetă şi vorbesce naţiunea română, în a căreia braţe şi în a căreia faţă stau!

Prea onorată adunare! Pre noi ne-a conchematŭ vocea naţiunei la adunarea de aḑĭ, nu numai ca sĕ ne vedemŭ corporalminte unulŭ pre altulŭ şi sĕ privimŭ cu ochii fisicĭ unulŭ la altulŭ séu sĕ ne apreţuimŭ îmbrăcămintea unulŭ altuia; ci ca sĕ privimŭ unulŭ în inima şi

---

FOILETONŬ.

(50)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

XVII.

Tabĕra dela Villafranca

— Este Veneţianŭ, care sĕ nu scie sĕ vêsleze?

— Atuncĭ merge de minune! D ta vei pleca în luntrea lui Paolo şi nóptea următóre te vei întórce aci cu luntrea. Atuncĭ şi d ta o sĕ poţĭ sĕ ţĭ iei ér loculŭ şi fiulŭ meu totŭ asemenea o sĕ şĭ poţă lua loculŭ: Bine am regulatŭ astfelŭ, Escelenţă?

— Fórte bine, şi nu sciu ce ne-ar puté împedeca în întreprinderea nóstră.

— D-ta îmĭ cereai adineórĭ douĕspreḑece ceasurĭ, eu iţĭ dau douĕḑecĭ şi patru. Iţĭ ajunge?

— Nu-mĭ trebuescŭ atâtea ceasurĭ. Insĕ am uitatŭ unŭ lucru.

— Ce, stăpâne?

— Visita de inspecţiă, care se face de douĕ orĭ pe ḑi.

— Când va trece inspectorulŭ, eŭ voiu însoţi ca de obiceiu. Fiulŭ meu va fi culcatŭ în patulŭ d-tale şi hainele d tale vorŭ fi puse la vedere bună pe scăunelulŭ ésta. Voiu spune ofiţerului că dormĭ şi elŭ n'are sĕ cuteze sĕ-ţĭ strice somnulŭ.

— Prea bine.

— Şi când vreai sĕ plecĭ, stăpâne?

— Chiar în nóptea asta. Ḑicĭ că fiulŭ tĕu sosesce la trei ceasurĭ de diminéţă?

— Da, Escelenţă.

— Şi acum suntŭ numai nouĕ ceasurĭ. Lasă-mĕ sĕ mĕ odihnescŭ câteva ceasurĭ Am trebuinţă sĕ fiu în puterĭ ca sĕ reuşescŭ bine. Du-te dér şi întórce-te aci numai când va veni vremea.

Bĕtrânulŭ salută şi făcu unŭ pasŭ spre uşe, pe urmă se întórse spre Martinengo şi-i ḑise:

— Ertă-mĕ, Escelenţă, insĕ scii că pentru d-ta îmĭ punŭ nu numai capulŭ meu în primejdiă, dér punŭ şi p'alŭ copilului meu. Mai nainte dér, n'ar putea Escelenţa Vóstră sĕ-mĭ spue şi ce nu mĭ-a spusŭ?

— Ce vreai sĕ ştii?

— Pentru ce vreai sĕ dobêndescĭ o libertate aşa de scurtă?

— Nu te mulţămescĭ numai sĕ ai cele ḑece mii de galbenĭ? ḑise podestatulŭ rĕstitŭ.

— Ia-le înapoi, stăpâne, rĕspunse Nello. Eu sunt unŭ omŭ bĕtrânŭ, puţinele ḑile câte am sĕ mai trăescŭ nu merită osteneala ca sĕ le mai apĕrŭ şi ţi le aşŭ jertfi uşorŭ, însĕ nu mĕ simţŭ cu destulŭ curajŭ ca sĕ-ţĭ vêndŭ şi viéţa copilului meu.

— Şi, décă aşĭ rĕspunde întrebărei tale, ţĭ-ai primejdui viéţa asta, care-i aşa de scumpă, pentru ca sĕ înlesneştĭ câteva ceasurĭ de libertate copilului stăpânilorŭ tĕi.

— Da, stăpâne, fără sĕ mĕ codescŭ.

Martinengo sĕ gândi puţinŭ. Pe urmă ḑise:

— Fie! Insĕ décă iţĭ încredinţezŭ planurile mele, nu numai că te facŭ deopotrivă cu mine, dér încă mĕ dau ţie cu mânile şi cu piciórele legate. După ce ţĭ voiu spune totŭ, nu vei avé decâtŭ sĕ ḑicĭ o vorbă pentru ca sĕ-mĭ pierdŭ capulŭ. Trebue dér sĕ am în tine o încredere desĕvêrşită şi sĕ potŭ fi sigurŭ din partea ta de unŭ devotamentŭ orbŭ şi fără marginĭ.

— Voiu şti sĕ m'arĕtŭ vrednicŭ de încrederea acésta şi câtŭ pentru devotamentŭ sĕ fi fórte sigurŭ, stăpâne!

— Te credŭ! ḑise podestatulŭ. — Şi acum sĕ-mĭ spui décă ştii cumva ce mijlóce de apĕrare am avutŭ eu în faţa Consiliului celorŭ ḑece.

— Nu ştiu, stăpâne.

— Ei bine, află: Eu am afirmatŭ că există pe pamêntŭ unŭ omŭ care sémănă cu mine aşa de bine, încâtŭ prietinii mei cei mai intimĭ chiar puteau sĕ se înşele, şi au am acusatŭ pe omulŭ acela, pe soţia mea, că numai elŭ este omulŭ care a făcutŭ tóte crimele câte mi se impută mie. Pricepĭ dér că nimenĭ nu m'a creḑutŭ şi eu sciam mai dinainte acésta. Insĕ, cu ajutorulŭ tĕu, mijloculŭ acesta de apĕrare, care a fostŭ privitŭ ca o minciună îndrăsneţă, va ajunge o realitate de care nimenĭ nu se va puté îndoi. Mâne, în ceasulŭ când Veneţia întrégă ştie pe Martinengo, podestatulŭ Padovei, închisŭ între zidurile acestei închisorĭ de unde nicĭ unŭ prisonierŭ n'a pututŭ încă sĕ scape, unŭ altŭ Martinengo

sufletulŭ celuialaltŭ, sĕ ne sondămŭ simţurile inimei imprumutatŭ, sĕ ne intrunimŭ cugetele şi sĕ ne lămurimŭ părerile şi sĕ privimŭ cu ochii sufletului la imbrăcămintea culturală-spirituală a naţiunei nóstre, sĕ apreţuimŭ, că óre nisuitu-ne-amŭ cu toţii şi fiecarele în parte a investi pre mama naţiunea nóstră dela intemeiarea Associaţiunei transilvane până în qiua de astădĭ cu îmbrăcămin'ea culturei ca sĕ pótă ocupa loculŭ ei de provedinţă croitŭ în concertulŭ popórelorŭ culte ale Europei civilisate!

Séu doră noi vomŭ fi cei nefericiţĭ, carĭ la judecata ce o va enunţa Dumneqeulŭ popórelorŭ preste faptele omenimei vomŭ fi siliţĭ a audi din rostulŭ mamei nóstre naţiunĭ, carea ne-a nutritŭ la peptulŭ sĕu cu lacremĭ amestecate cu sudorĭ crunte, ne-a păstratŭ în inima sa tesaurele celea scumpe: religiune strămoşéscă, limbă şi naţionalitate a o audi qicendu-ne: flămândă şi însetată am fostŭ spiritualmente şi nu m'aţĭ nutritŭ nu m'aţĭ adăpat din sorginţii cei dulcĭ ai culturei, îmbrăcămintea mea spirituală a devenitŭ sfăşiată prin furtunele, viscolele şi luptele seculare bravate pentru esistenţa vóstră, şi voi nu v'aţĭ nisuitŭ a mĕ îmbrăca în vestmĕntulŭ nou alŭ culturei corĕspundĕtóre geniului evului nostru; mamă dulce v'am fostŭ, nu străină, şi deşi sunteţĭ crescuţĭ din sufletulŭ şi sinulŭ meu, totuşĭ nu m'aţĭ îmbrăţişatŭ, ci v'aţĭ lăpĕdatŭ de mine; morbósă am fostŭ de mulţimea ranelorŭ înfipte în sinulŭ meu în lupta continuă pentru apĕrarea vostră şi a esistenţei vóstre, dér voi în locŭ sĕ-mĭ alinaţĭ şi vindecaţĭ ranele prin balsamulŭ mângăerei şi alŭ iubirei, mĭ-aţĭ inoitŭ ranele prin necredinţă.

Prea onorată adunare! Décă spre crescerea şi cultivarea unui individŭ se recerŭ baremĭ două decenii, atuncĭ spre educarea şi cultivarea unei naţiunĭ se recerŭ totŭ atâţia seculĭ; pentru că décă unŭ individŭ are de a da de piedecĭ în cariera culturei sale, câte stavile nu se restogolescŭ în mersulŭ carierei culturale a unei naţiunĭ, câte greutăţĭ nu are de a suporta, şi câte furtunĭ de a brava, aşa încâtŭ uneorĭ e silită de împrejurărĭ a stagna în locŭ de a progresa şi décă e în stare de a conserva succesulŭ eluptatŭ în trecutŭ, se apreţuesce de dobândă până la giurstări mai favoritóre progresului ei. Cine nu scie, care nu i peregrinŭ în istoria culturei naţiunei române, că nenumĕrate au fostŭ stavilele, carĭ a trebuitŭ sĕ le delăture, legionŭ desastrele carĭ au trebuitŭ sĕ le braveqe în procesulŭ sĕu culturalŭ, şi totuşĭ mulţămită braţului înaltŭ şi tare alŭ Dumneqeului părinţilorŭ noştri, intre tóte împrejurările nepărtinitóre şĭ-a conservatŭ focularulŭ esistenţei sale adecă: naţionalitatea religiunea şi limba, adecă individualitatea sa naţională. O naţiune stă din familii, ér acestea cuprindŭ în sinulŭ lorŭ indiviqi singuraticĭ.

Ca o familiă sĕ se potă educa şi cultiva, înainte de tóte se recere ca toţĭ membrii familiei sĕ aibă deplină cunoscinţă de sine şi de facultăţile lorŭ spirituale şi fisice, de indigenţele familiei, şi sĕ fiă conscii de datorinţele lorŭ individuale şi familiare; sĕ se preţuiască pe sine şi întréga familiă şi scopulŭ finalŭ alŭ complectului familiei sĕ-lŭ prepună scopurilorŭ individualĭ separatistice, adecă causa familiei sĕ fiă causă sântă a fiăcărui membru, sĕ domnéscă încredere reciprocă între membrii familiei şi în tóte afacerile lorŭ sĕ domnéscă o solidaritate uniformă în cugete, simţirĭ şi acţiunĭ, de unde va resulta caracterulŭ solidŭ alŭ familiei, şi basa crescerei trebue sĕ fiă religiunea. Condiţiunile şi recerinţele carĭ constitue basa crescerei şi cultivarea unei familii în miniatură ne înfăţişéză cinosura crescerei şi cultivărei unei naţiunĭ întregĭ; pentru că şi naţiunea are legănŭ, şi ea are etatea pruncieĭ, etatea juneţei, etatea bărbăţiei şi bĕtrâneţei; şi membrii ei constitue o familiă vastă, carĭ au totŭ atâtea datorinţe sacre faţă de mama lorŭ naţiune, precum se indulcescŭ cu toţii la pieptulŭ mamei naţiunĭ. Decĭ şi fiii naţiunei nóstre, ai acestei familie vaste, trebue sĕ aibă înainte de tóte cunoscinţă de sine, adecă sĕ sciă că suntŭ Românĭ, după aceea sĕ cunóscă facultăţile spiritualĭ, fisice şi materialĭ, precum şi indigenţele şi înclinările poporului românŭ ţĕranŭ, care formeză basa naţiunei; care poporŭ printre tóte suferinţele şi apĕsările seculare n'a încetatŭ a fi acela de ce l'a creatŭ Provedinţa, pentru că elŭ şĭ-a conservatŭ tipulŭ sĕu şi caracterulŭ sĕu de Românŭ neschimbatŭ, aşa încâtŭ nu eu, ci naţiunea qice: că poporului ţĕranŭ din opincă avemŭ de a-i mulţămi că adĭ esistă naţiunea română, care prin credinţa sa neclătită către limba şi religiunea sa într'armatŭ n'a succombatŭ ci s'a oţĕlitŭ în decursulŭ suferinţelorŭ şi luptelorŭ, séu maculat'a paginele istoriei naţiunei române vre-unŭ fiu alŭ ei opincarŭ, prin trădare séu renegare?! Oh nu!

(Va urma.)

Mişcarea religiósă în Macedonia

Deunăqile o telegramă adusese scirea, că missionarii catolicĭ au succese între poporaţia bulgară din Macedonia. In ce constau aceste succese, nu s'au datŭ lămurirĭ amĕnunţite, dér cumcă în poporaţia bulgară din Macedonia se observă o întinsă mişcare religiósă, ne arată următórea telegramă din Pesta:

Din Filipopolŭ se scrie, că s'a trimesŭ o deputaţiune la Exarchulŭ, care l'a rugatŭ sĕ se facă ceva şi pentru bisericele macedonene şi sĕ numéscă în fine episcopĭ bulgarĭ pentru Ohrida şi Uskiub. La începutŭ Exarhulŭ era sĕ nu priméscă deputaţiunea. Acésta îi transmise următórea declaraţiă: „Décă nu voescĭ sĕ ne audĭ, atuncĭ nicĭ noi nu mai voimŭ sĕ scimŭ ceva de tine!“ Deputaţia decise a se inapoia acasă şi a organisa meetinguri, în care sĕ se ia resoluţii pentru separarea de Exarhatulŭ bulgarŭ şi sĕ înfiinţeze unŭ Archiepiscopatŭ propriu macedoneanŭ bulgarŭ. Alţĭ delegaţĭ macedonenĭ s'au adresatŭ la nunciulŭ apostolicŭ Bonnetti rugându-lŭ sĕ le trimită misionarĭ şi profesorĭ catolicĭ.

Raportŭ poliţienescŭ. — Érăşĭ au fostŭ isgonite de pe teritoriulŭ oraşului Braşovŭ două chelnĕriţe, anume Antonia Granoviter şi Bede Rosa, pentru viéţă imorală.

Inainte cu 4 lunĭ servitórea Ana Balint fŭ escortată de aci, pentru viéţă imorală, şi deórece acum câteva qile s'a reintorsŭ aci la ginerile sĕu, fŭ condamnată la 10 qile arestŭ. Joi în sĕptĕmâna trecută apăru la poliţiă ginerele ei, calfă de fenarŭ, cu rugarea d'a i se libera mirésa, avĕndŭ de gândŭ sĕ se cunune cu ea Duminecă. Neluându-se însĕ în sémă dragostea fĕnarului, nunta s'a amânatŭ până ce mirésa îşĭ va termina pedépsa.

Vinerea trecută înainte de amédĭ, în grajdulŭ dela birtulŭ Nr. 402 în Uliţa négră, s'au tăiatŭ códele cailorŭ unui locuitorŭ din Satu-lungŭ. Poliţistulŭ însărcinatŭ cu descoperirea făptuitorului avŭ succesulŭ de a da de elŭ în persóna caprarului tunarŭ dela divisiunea de artileriă grea Nr. 23 anume Szigethi Janos, a-lŭ aresta şi a-lŭ duce înaintea autorităţii. Aci acestŭ tunqĕtorŭ de códe de cai negă faptul, dér ilŭ deteră de golŭ códele de calŭ aflate împreună cu unŭ biletŭ de liberă petrecere peste nópte afară din casarmă, ce s'a gasitŭ în códele de cai pe numele sĕu. Janos fŭ predatŭ autorităţii competente spre a-lŭ pedepsi.

Patru pui de găină fură uitaţĭ, de celŭ ce i-a cumpĕratŭ, la vĕndĕtóre, ér acésta îi dete poliţiei, care la rêndu-i invită pe cumpĕrătorŭ sĕ şi'i ia.

La tĕrgulŭ de Vinerea trecută, i s'a furatŭ locuitorului din Holbavŭ Iohann Bosch 7 fl. 20 cr. din lada carului. Bănuiala cădŭ pe locuitorulŭ din Braşovu-vechiu Iohann Andre şi poliţia făcêndu-i perchisiţiune domiciliară găsi banii afară de 57 cr., ce-i cheltuise. Hoţulŭ mărturisi fapta şi fŭ predatŭ judecătoriei competente pentru a fi pedepsitŭ.

Dispoşiţiunea esistentă, ca acelŭ măcelarŭ, care vinde carne de bivolŭ, să aducă acésta la cunoscinţa publicului atĕrnêndŭ o tablă cu capŭ de bivolŭ, adeseorĭ nu se observă strictŭ. Acéstă disposiţiă se amintesce publicului consumatorŭ în interesulŭ sĕu.

In timpulŭ dela 5 până la 10 Septemvre nu s'au furatŭ de făptuitorĭ necunoscuţĭ, probabilŭ intrândŭ nóptea pe ferestra deschisă într'o casă din Uliţa fănarilorŭ de josŭ, diferite giuvaericale din mai multe scrinurĭ: ca brăţărĭ de aurŭ, broşe, cercei, inele, precum şi rufăriă.

Ultime scirĭ.

Sofiia, 11 Septemvre. — Campania electorală s'a deschisŭ cu unŭ apelŭ alŭ comitetului centralŭ alŭ ligei numite „Bolgaria sama za se“ (Bulgaria pentru sine). Apelulŭ e scrisŭ în ton forte moderatŭ şi qice între altele: „Acum nu suntŭ conservatorĭ, liberalĭ, radicalĭ, ci numai *Bulgarĭ, carĭ reclamă Bulgaria pentru Bulgarĭ*, şi câteva unelte streine, care voiescŭ sĕ vêndă patria streinilor. Poporulŭ sĕ arate, că luptă pentru independenţă.

Kiev, 12 Septemvre. — Starea de asediu s'a prelungitŭ pentru unŭ anŭ în guvernamĕntulŭ din Kiev, Podolia, Volhynia, Czernkov şi Pultava.

Parisŭ, 12 Septemvre. — „Journal des Débats“ anunţă arestarea d-lui Radoslavof, fostŭ primŭ ministru în Bulgaria.

Parisŭ, 12 Septemvre. — „Figaro“ publică o scrisóre purticulară a prinţului de Coburg adresată unuia din amicii sĕi intimĭ. Scrisórea esprimă hotărîrea d'a se devota fericirii Bulgariei. Prinţulŭ se plânge de duşmănia óre-cărorŭ puterĭ contra operii de liniştire şi de pace pe care dênsulŭ o urmăresce în Orientŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLIN, 13 Septemvre. — Impĕratulŭ a plecatŭ la Stettin; acolo a fostŭ salutatŭ cu unŭ entusiasmŭ ce nu se póte descrie.

VIENA, 13 Septemvre. — Contele Kalnoky visitéză încă în cursulŭ sĕptĕmânei acesteia pe cancelarulŭ Bismarck.

PARIS, 13 Septemvre. — Biuroulŭ „Havas“ îşĭ menţine comunicarea, cum că Pórta e înclinată a'ţĭ însuşi de ale sale propunerile rusescĭ, a le presenta puterilorŭ, după ce Germania promite că le va sprijini.

DIVERSE.

Erăşĭ unŭ teatru arsŭ. — Din Londra se telegrafiéză despre teribila catastrofă a teatrului din oraşulŭ Exeter: Foculŭ a isbucnitŭ pe la 10 óre şi jumĕtate. Intr'unŭ ceasŭ teatrulŭ a fostŭ prefăcutŭ în cenuşă şi peste o sută persóne au pieritŭ în flacărĭ. Foculŭ s'a intinsŭ cu atâta iuţélă, încâtŭ n'a fostŭ chipŭ de scăpare mai alesŭ pentru publiculŭ din galerii. Erau sfăşeitóre ţipetele publicului, bărbaţĭ, copii, femei, care se luptau unii cu alţii, se striveau spre a ajunge la uşă. Pe la 11 óre s'au scosŭ 12 morţĭ de pe scara ce ducea pe galeriă. Aci a fostŭ învălmăşéla cea mai crâncenă. Cele mai multe cadavre qăceau turtite şi arse într'unŭ colţŭ. La miequlŭ nopţii erau scoşĭ 70 morţĭ. Cifra oficială a morţilorŭ e de 140, însĕ se qice că numĕrulŭ victimelorŭ trece peste 200. Mai multŭ a suferitŭ publiculŭ din galeriă, unde a fostŭ numai o eşire. Acestŭ teatru era ziditŭ numai dela 1885, după arderea teatrului de mai nainte, când însĕ n'au fostŭ accidente de persóne.

Rectificare. — Licitaţiunea pentru esarendarea bunului dela Bethlen-Szent-Miklos, care e proprietatea Escelenţei Sale Părintelui Metropolitŭ dela Blaşŭ, se va ţine, după cum nĭ-se comunică din nou, în 29 Septemvre, ér nu în 23 Septemvre, precum se dispusese în publicaţiunile de pe pagina a 4-a din nrii 189 şi 190 ai „Gazetei.“

☛ *Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

---

se va ivi într'unŭ locŭ publicŭ, cam la douĕqecĭ de leghe d'aci, în tabĕra dela Villafranca, bunăoră, unde trei mii de persóne vorŭ puté sĕ afirme că l'au cunoscutŭ positivŭ.

— Orĭ cine are sĕ crédă că ai fugitŭ din temniţă, stăpâne.

— Sunt sigurŭ. Au s'alerge aci, sigurŭ că nu mĕ vorŭ mai găsi în temniţa mea; însĕ eu le voiu apuca înainte. Cei carĭ mĕ vorŭ căuta vorŭ putea decĭ sĕ constate că mĕ aflu în chilia mea şi sĕ afirme că eram aci pe când totă armata dela Villafranca a credutŭ că mĕ vede străbătêndŭ tabĕra. Atuncĭ nimenĭ nu va mai cuteza sĕ se îndoiéscă de realitatea istoriei soţiei mele pe care-mĭ voiu sprijini apĕrarea — şi de astădată cu succesŭ — în faţa consiliului de qece. Acum ştii totŭ, Nello.

Credĭ sĕ potŭ isbuti?

— Da, stăpâne, credŭ şi-ţĭ spunŭ încă odată că sunt omulŭ d-tale.

— Bine, încă o vorbă. Trebue sĕ ştii amĕnunte fórte hotărâte despre aceea cum se pórtă Felice Badoer în tabĕra dela Villafranca. Tu poţĭ sĕ mĭ-le daĭ. Spune-mĭ cum trăeşte acolo Badoer?

Bĕtrânulŭ Nello îngălbini când audi întrebarea acésta. Ştia elŭ bine ce era în stare stăpânulŭ sĕu sĕ facă. De aceea îi şi tremură vocea când întrebă pe Martinengo.

— Pentru ce vréi sĕ ştii, stăpâne?

— Nu mĭ-ai făgăduitŭ tu mie unŭ devotamentŭ orbescŭ? qise podestatulŭ lăsândŭ sĕ cadă o privire de plumbŭ pe nenorocitulŭ temniţerŭ.

— Este adevĕratŭ, stăpâne.

— Spune dér Ce obiceiurĭ qilnice are Felice Badoer în tabĕra dela Villafranca?

— Stăpâne, în fiecare diminéţă manevréză compania pe care a echipat'o cu cheltuiala lui.

— La ce ceasŭ?

— Dela optŭ până la qece ceasurĭ diminéţa.

— Ce face pe urmă?

— Se întórce acasă, îşĭ schimbă hainele, prânqesce la amédĭ şi dórme până la trei.

— Atâtŭ?

— Nu, stăpâne. La patru ceasurĭ incepe ér manevrele şi se face paradă mare. Atuncĭ suntŭ tóte trupele sub arme în tabĕră şi defiléză pe dinaintea căpitanului generalŭ.

— Şi aşa merge în tóte qilele?

— In tóte qilele, Escelenţă.

— Bine, ştiu destulŭ. Acum poţĭ pleca şi când va veni ceasulŭ de plecare sĕ vii sĕ-mĭ daĭ de ştire.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Septemvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	100 85	Bonurĭ croato-slavone	104 75
Rentă de hârtiă 5%	87.40	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100. –
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 80	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 –	Renta de hărtiă austriacă	81 35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 75	Renta de arg. austr.	82 70
Bonurĭ rurale ungare	104 80	Renta de aurŭ austr.	112 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.80	Losurile din 1860	136.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50	Acțiunile băncei austro-ungare	884 –
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50	Act. băncei de creditŭ ung.	287.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 40	Act. băncei de creditŭ austr.	283 70
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.91
		Napoleon-d'orĭ	9.95
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61 50
		Londra 10 Livres sterlinge	125 95

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 29 Augustŭ st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	91 1/2	92 1/2
Renta rom. amort. (5%)	95 1/4	95 3/4
» convert. (6%)	89 3/4	90 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	104 3/4	105 1/2
» „ „ (5%)	89 1/2	90 1/4
» » urban (7%)	103 1/4	103 3/4
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	87 1/2
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.—	14. 1/4
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 13 Septemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.68
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9 98
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.27
Imperialĭ	»	10.21	»	10.26
Galbenĭ	»	5 86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111. 1/2
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Onoraţilorŭ mei mușterii din orașŭ și sate facŭ prin acésta cunoscutŭ, că am redeschisŭ

Magazinulŭ meu
cu băcăniă, coloniale și văpselĭ,

și-i învitŭ, ca sĕ binevoéscă a mĕ cerceta. Pe lângă serviciu solidŭ și promptŭ, promitŭ a vinde totdeauna numai mărfurĭ în realitate próspete cu prețurĭ fórte eftine.

Cu tótă stima

CAROL KIRR,
Piața mare Nr. 90,
la „Vulturulŭ negru."

2—3

4—6

PENSIUNE.

1—2 scolarĭ se primescŭ în pensiune la unŭ profesorŭ de comptabilitate alŭ unei scóle gremiale din Brașovŭ, unde, pe lângă o educațiune casnică, elevii vorŭ fi supraveghiațĭ și în diligenta executare a penselorŭ scolastice. Deosebitŭ potŭ obține si lecțiunĭ private din sciințele comerciale și limba francesă.

Doritorii se potŭ informa mai pe largŭ în comptoarulŭ d-nului *Andreiu A. Popovicĭ, Strada Scheilorŭ Nr. 146.*

Avisŭ.

Imĭ permitŭ a face atentŭ pe Onor. publicŭ, că **Zarafia mea** (cassa de schimbŭ) **din Sibiiu** mĭ-am strămutat'o din Strada Urezului (Reisper-Gasse) Nr. 11 în Ulița Turnului (Sag-Gasse) Nr. 38 și recomandŭ Zarafia mea pentru cea mai solidă cumpĕrare și vêndare, atâtŭ de banĭ românescĭ câtŭ și rusescĭ de aurŭ, argintŭ și hârtiă.

Am tóte speciele de losurĭ, chiar și pe plată în rate, în condițiunile cele mai coulante, precum și promesse pentru tóte tragerile (sorțirile). Rogŭ pentru numerósă clientelă.

L. Ph. Adler,
Zarafŭ (schimbătorŭ de banĭ.)
Sibiiu,
Ulița Turnului Nr. 38.

2—3

Nr. 35—1887.
s. scol. c.

Concursŭ.

Pentru ocuparea alorŭ douĕ posturĭ de învĕțătorŭ la scóla confes. gr. cat. română din Nepos, vicariatulŭ Rodnei, prin acésta se escrie concursŭ sub următórele condițiunĭ:

1. La postulŭ primŭ de învĕțătorŭ se va solvi unŭ salarŭ anualŭ de 240 fl. v. a. solvindĭ în rate lunare anticipative din fondulŭ scolasticŭ confesionalŭ, cuartirŭ naturalŭ precum și 3° lemne de focŭ.

2. Postulŭ alŭ doilea e împreunatŭ cu unŭ salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a. asemenea solvindĭ în rate lunare anticipative totŭ din fondulŭ scolasticŭ confesionalŭ și 3° lemne de focŭ.

Doritorii de a ocupa vre-unulŭ din aceste posturĭ vorŭ avea a produce: carte de botezŭ, apoi a dovedi că au absolvatŭ preparandia, au testimoniu de cualificațiune și din limba maghiară, de moralitate și servițŭ, se vorŭ preferi acei concurențĭ, carĭ vorŭ documenta că au cunoscință din economia casnică și cantŭ.

Suplicele provĕdute cu susŭ numitele documente au sĕ între la senatulŭ scolasticŭ confes. localŭ pănă în 24 Septemvre a. c. la 6 óre séra. Cele întârdiate nu se vorŭ considera.

Din ședința Senatului scolasticŭ confes. gr. cat.

Nepos, în 28 Augustŭ 1887.

V.-Președintele:
Iacobŭ Majoreanu,
preotŭ cooperatorŭ.

Notarŭ ad hoc:
Filipŭ Loginŭ.

2—3

Anunciu de esarendare.

Bunulŭ comasatŭ dela Bethlen-Szent-Miklos aprópe de Blașiu, care este proprietatea Escelenției Sale Părintelui Metropolitŭ consistătorŭ din:

1.	Arătorŭ	295	jugăre	585	orgii	□
2.	Rîturĭ-Fênațe	155	„	737	„	„
3.	Pășune	32	„	877	„	„
4.	Pădurĭ	39	„	24	„	„
5.	Trestiișŭ	2	„	700	„	„
6.	Grădină	7	„	1074	„	„
7.	Terenŭ scutitŭ de dare	23	„	261	„	„
	Suma totală	555	jugĕre	1158	orgii	□

împreună cu o móră din nou edificată cu 4 (patru) róte, cu dreptulŭ regalŭ de crîșmăritŭ și dreptulŭ culegerei de vamă de têrgŭ, și cu tóte superedificatele locuitŭ și economice ținĕtóre de acestŭ bunŭ, și împreună cu bunulŭ comasatŭ din Căpâlna (Also-Kápolna) în estensiune de 142 jugĕre 1158 orgii pătrate consistătorŭ din arătorŭ, fênațŭ, pășune, pădurĭ și vinie se dă în arêndă pe calea licitațiunei publice, pe periodulŭ de 6 (șese) anĭ începêndŭ din 1-ma Noemvre 1887 pănă în 1-ma Noemvre 1893.

Licitațiunea se va ține în **29 Septemvre** *a. c. st. n. la 2 óre p. m. în cancelaria advocaturei archidiecesane.*

Doritorii de a licita au a depune unŭ vadiu de 10% dela suma de esclamare de 5000 fl. v. a.

Pănă la începerea licitațiunei se primescŭ și oferte sigilate provĕdute cu vadiulŭ de 10% întru atâta, încâtŭ în acelea se va oferi o sumă fixă, și oferentulŭ va declara că cunósce condițiunile de licitațiune și le primesce. *Condițiunile de licitațiune se potŭ vedé în cancelaria subscrisului.*

Blașiu, în 2 Septemvre 1887.

Ludovicŭ Csato,
adv. archidieces.

3—3

Sz. 507/1887.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság által közzé tétetik hogy Bucsumi gör. keleti oskola alap végrehajtató Tomus Neculae a Denesi végrehajtást szenvedett elleni 27 frt. 30 kr. tőke ennek és ezutáni költségek és járulékai behajtása végett abrudbányai kir. járásbiróság területéhez tartozó Bucsum községi 1140 sztjkben foglalt A + 1—3 rendszám alatti ingatlanok:

1. 7587. hr. sz. kaszáló 23 frt. becsértékben, kikiált. ár 2 frt. 30 kr.
2. 7591. „ „ „ 15 „ „ „ „ 1 „ 50 „
3. 8146. „ „ szántó
   8147. „ „ „ } 456 frt. „ „ „ 45 „ 60 „
   8148. „ „ faház 40 sz. a.

és tartozékai Bucsum községben a község házánál megtartandó nyilvános biroi árverésben 1887 évi Oktober hó 4-án d. e. 10 orakor becsáron alol is a becsárnak 10%-ának birói kiküldött Kolozsvári közlöny kiadohivatalnál Kolozsvárt kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adatni.

Vevőköteles a vétel árt a 39425 sz. igazságügyministeri rendelet értelmében lefizetni.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság, Abrudbányán 1887 évi Aprilis hó 25-án.

László Jozsef,
mkaljbiró.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru pănă acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS."*

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.